

31. In choro nemo privatim, nemo tacite Officium recitet; sed omnes pariter, quicumque adestis, senes cum junioribus, laudate nomem Domini in psalmis, hymnis, et canticis. A quibuscumque colloquis, et a litterarum, librorum lectionibus, atque ab omni vagatione abstinet. Pro temporis autem et Officii ratione sedete, state, genua flectite, caput aperite et inclinate; accurate demum omnia observate quæ eo de genere vobis præscripta sunt, ita ut vestro exemplo aliis Sacerdotibus, Clericisque, et recte riteque psallendi, et sancte orandi, et pie agendi animum addatis. In psalmorum autem, cantorum, et hymnorum intelligentiam studiose incumbite; ut dum psallitis, pro sensuum sanctissimorum quos mente conceperis ratione, vos ad omnem pietatis devotionisque affectum excitetis.

32. Non ordinarijæ distributionis lucro ad ducti, sed Dei charitate Religionisque cultu commoti, divinis Officiis adeste; ut vere, ex animoque psalmi verba illa concinatis: *Voluntarie sacrificabo tibi, et confitebor nomini tuo, Domine, quoniam bonum est.* Divinis Officiis absolutis, paululum omnes in choro pie orate.

33. Canonicales vestros conventus statis hebdomadæ diebus capitulariter habete. Omnes, qui debetis, ad illos convenite. Sin-

guli ordine et loco sedete, sententiam modeste dicite, et suo quisque loco, non præpostere. A verbis scurrilibus abstinet. In rebus consultandis rixas, jurgia et contumelias cavete. Priori loco tractanda ponite quæ ad divinum cultum, ad spiritualis vitæ progressionem, ad ecclesiasticam disciplinam tuendam; tum quæ ad rerum temporalium gubernationem pertinent ne negligite.

34. Omnia imprimis agite pace mutua, concordi voluntate, et charitate fraterna vos invicem diligite; canonici enim estis, qui, sicut pro collegii ratione, ex antiquo instituto, una in collegiata ecclesia, unoque item in canonicali domicilio collocati fuistis, ita uno pacis et charitatis fœdere, unaque animorum consensione conjunctissimi, sicut nascentis Ecclesiæ Ministri, quorum erat cor unum et anima una, experiendo videte, sicut in psalmo scriptum est, *Quam bonum et quam jucundum sit, habitare fratres in unum!*

35. Quicumque vero estis, qui inter Canonicos præpositi, aut Archipresbyteri, aut alterius dignitatis nomen gradumve obtinetis, sicut honore et dignitate præstatis, ita virtutum exemplis, vigilanteque in vesti munieris curæve partibus obeundis sollicitudine prælucete.

**AD PAROCHOS ET ALIOS ANIMARUM
CURAM GERENTES.**

36. Parochi præterea, et cæteri quicumque estis, etiam Præpositi, Archipresbyteri, alive qui animarum curam geritis, præter ea quæ vos cum reliquo Clero communia universe monuimus, illa etiam quæ præcipue de vobis decreta sunt, præstate omni sollicitudine.

37. Imprimis oves vobis concreditæ cognoscendæ sunt, et appellandæ nominatim, pascendæ et custodiendæ. Animarum igitur numerum in catalogum redigite. Eorum qui baptizantur, qui item confirmantur, et compatrum etiam qui adhibentur, nomina describite. Matrimonia in codicem referte. Parochiæ vestræ incolarum vitam et mores investigate.

38. Indagate omni studio, si qui hæresi contaminati sint, aut suspecti; aut qui sint qui hæreticorum libros habeant, vendant, emant, importent, vel legant. Investigate præterea de iis qui in vestra parochia docent; eorumque vitam, mores et fidem observate: cavete et videte, ne superstitiones, magicæ cantiones, et ejusmodi diabolicæ superstitiones in populo vestro sint. Cognoscite publicos peccatores, corruptores aliorum, concubinarios, adulteros, usurarios,

blasphemos. Cognoscite etiam alios populorum corruptores, qui, festis diebus, non Deo, sed aleis, ludis, choreis, diabolo serviant, quique festorum dierum cultum quovis modo violant: illos omnes ab ea male agendi corruptela revocare, ac deterrere, omni pietatis officio studete; tum Episcopo etiam, si opus erit, significate, ut, pro curæ episcopalibus officio, salutare remedium affatur.

39. Rursus agnoscite etiam pauperes, viudas, pupillos, cæterosque aliena ope egentes, quibus et salutari consilio, et consolatione, et re subvenite; aut si minus re potestis, cohortatione alios accendite ad eos sublevandos. Sique illorum gravior inopia depositit, festis etiam diebus, a pia fidelium liberalitate aliquid in ecclesia colligendum curate, ut ab Episcopo præscribetur, quod ipsis in eleemosynam conferatur. Seorsum etiam locupletes parochiæ incolas convenite, quibus pauperum egestates proponite, et ostendite eis dvitias a Deo propterea etiam esse tributas, ut inopibus succurrant.

40. Pascite imprimis populum vobis commissum prædicatione verbi Divini, salutibus monitis, administratione item sacramentorum, exemplo et oratione. In verbo Dei exponendo plane observe quæ vobis præscripta sunt. Pueros festis, dominicisque

diebus, in doctrinæ christianæ rudimentis instruite. Provectioris ætatis homines ad eadem intelligenda invitare. Patres matresque familias monete, ut filios, filias, cæterosque quos in familia habent, ad statas doctrinæ christianæ scholas ipsi conductant. Eorum qui iis scholis adscripti sunt, operam ad hoc institutum adhibete. Curateque ut inter eos charitas, morumque disciplina conservetur.

41. Ne omittite, diebus festi inter missarum solemnia, aliquid ex iis quæ in missa leguntur fidelibus exponere, et sanctissimi illius sacrificii mysterium aliquod explanare, et aliquando sanctiores illius sacrarum cæmoniarum rituumque rationes et significaciones explicare, quo diligentius instructi in dies sacrosancto illi sacrificio religiosius intersint. Docete item quomodo fideles signo missæ celebrandæ dato, se corde contrito ad eam sancte audiendam parent. Curate atque efficite perpetuis vestris monitionum officiis, ut in illa, viri aperto capite, mulieres velato, et in omni ejus parte utroque genu flexo, præterquam in evangelio, adsint.

42. Instruite etiam eos, quam religiose non solum in missæ sacro, verum etiam in divinis aliis officiis versandum; quando standum, quando genua flectenda, quando assurgendum; quam valde, dum illa fiunt, celebranturve, fugiendæ confabulationes,

colloquia, deambulationes, strepitus, clamores, imo vero inanes cogitationes, quibus a pia meditatione, et mysteriorum quæ aguntur contemplatione, religiosaque oratione animus distrahitur; quam denique studiose vitanda reliqua ab eorum officiorum sanctitate et cultu aliena.

43. Rursus, quam sancte, item quam religiose, et quam demissso humilique habitu in supplicationibus, litanis et stationibus versandum sit; qua reverentia, quoве pietatis studio in ecclesiis locisve sacris manendum sit, quæve ab illis procul abesse debeant; qua etiam, non solum intima religiosi animi præparatione, sed externa etiam cultus vestitusque modestia, humili genuflexione et armis depositis, ad sanctissimam communionem, tum etiam ad cætera sacramenta accedendum sit.

44. Tum docete ac monete, quomodo dies festi colendi et sanctificandi sint: ostendite indignissimum esse sacris illis diebus, non modo a nefariis operibus illicitisque negotiis non abstinere, verum etiam religionis ac pietatis opera non præstare omni diligentia; ac præterea nefas esse, sacros dies ad maxima Dei colenda beneficia, summasque ei laudes persolvendas, ac debitum Sanctis honorem tribuendum institutos, ad illa traduci quæ ab illo cultu abhorrent:

qualia sunt tripudia, ludi, choreæ, spectacula, quibus ad turpes illecebras incitantibus salutis humanæ hostis diabolus oblectatur.

45. Denuntiate item stata sacrorum temporum jejunia, docete quomodo jejunandum, quæ peccati gravitas in violandis sacris jejuniis; quæ præterea christianæ pietatis officia in Sanctorum vigiliis; quam sancte observandum quadragesimale jejunium. Statis autem solemnis, vel Adventus, vel Septuagesimæ, vel aliorum temporum celebritatibus præmonete fideles, atque diligenter instruite ad sacra illorum temporum mysteria sanctis pietatis officiis religiose colenda. Utque iis pro temporum solemnitatumque ratione illi instrui possint, sæpe monete, ut dominicis aliisque festis diebus ad parochiam ecclesiam convenient.

46. Sæpe autem ac diligenter eosdem docete quam assidue orandum sit, quomodo et tacita supplicis mentis meditatione; et piis statis orationibus precandum; quam studiose ac religiose suscipiendum vespertinæ communis orationis institutum, quam diligenter illud semel susceptum pie retinendum. Diebus Dominicis instruite populum, et monete pro quibus oret; tum præterea, quas singulis hebdomadæ feriis præcipuas precationes, christianasque meditationes, atque in orando exercitationes sibi propo-

sitas in promptu habere possit. Quam sæpiissime vero sermonibus vestris populo proponite locos perpetuæ christianæ meditationis, de morte, de judicio, de inferno, de gloria et de præmio paradisi.

47. Monete præterea sedulo ac frequen-tissime patres matresque familias, ut liberos familiamque suam ad pietatis christianarumque virtutum disciplinam religiose instituant. Ad hoc propterea patresfamilias inducite, ut de vita spiritualis ratione et piis exercitationibus libros probatos domi suæ habeant in quorum lectione versentur, seseque ac familiam instituant ad sancte agendum. Tum alia præterea docete, quæ opportuna existimaveritis quibus illi se suamque familiam in christianæ vitæ institutis atque exercitationibus conforment.

48. In officinis etiam et tabernis disciplinæ vitaeque christianæ rationem obser-vate: si quid autem vel ab artificibus, vel ab institutoribus operariisve committi animadverteritis quod dissolutæ disciplinæ sit, id officinarum tabernarumve dominos graviter monete, ostenditeque ea in re officii sui partes. Estis participes et socii laborum curæque Episcopalis, et in messe Episcopo commissa operarii estis; elaborate una cum eo, et contendite ut populus cuius cura geritur, tanquam purum triticum, auxiliante

divina misericordia, congregetur in horreae
coelestia.

49. *Depositum custodi*, inquit beatus Apostolus Paulus: id quod vobis singulis dictum esse putate, ut in grege, tanquam deposito fidei curæque vestræ commisso, diligenter custodiendo, ab omnique peccati labore conservando, cogitationem, sollicitudinem, curam studiumque omne collocetis. Parochiæ igitur unicuique vestrum conceditæ viciniam, cum a cæteris vitiis omnibus vos singuli sollicite custodite, tum curate etiam ne odia, similitates, inimicitiae, factiones, necnon temere jurandi, maledicendi, imprecandi pravæ consuetudines, ac ne detractiones quidem in ea sint.

50. At vitia imprimis et peccata ad quæ populum procliviorum esse animadverteritis reprehendite atque exagitare. Nec vero dissimulate peccata, sed annuntiate populo scelera ejus: publice peccantes coram omnibus arguite, ut et alii timorem habeant. Idque agite spiritu fortitudinis Domini, et ut strenui ejus milites bonam militiam militate, nihil inde trepidantes. *Si ab increpatione*, vos monet sanctus Gregorius, reticueritis, quia contra vos odia insurgere reformidatis, non jam Dei lucra, sed vestra quereritis. Non maledictis, non vexationibus, non calumniis, non alicujus generis contu-

meliis, illud vel increpandi, vel palam arguendi officium deserite, modo Christi gloriae et animarum saluti serviatis.

51. Rursus non aucupandæ hominum gratiæ studio id agere desistite; *Servus Dei non essem si hominibus placarem*, ait Apostolus: vœ vobis taentibus aut dissimulantibus, si gressus curæ vestræ commissus perierit! sanguinem ejus de manibus vestris requiret iustus et omnipotens Deus. Si igitur peccatur, ne in increpationibus verba vestra blandientia sint, sed, ut a Spiritu sancto scriptum est, *stimuli sint, et quasi clavi in altum defixi*. Instate opportune, importune privatis etiam admonitionibus, consiliis, correptionibus, objurgationibus, ut peccantes, adjutrice divina gratia, in viam salutis revocetis. In usum etiam sancte ita revocate fraternalm correptionem, ut non modo mutua christiana charitate vos ipsos corripiatis, sed reliquos item, præsertim parochiæ incolas, id charitatis et correptionis officium recte doceatis.

52. Ad sermonum vero, admonitionum, correptionum partes explendas, locos vobis comparete præsertim ex doctrina Catechismi Romani, in quibus magna cum populorum vestrorum salutari utilitate versari diligenter potestis: neque ad hoc multiplicis vestræ ecclesiasticæ tractationis negligite adjumen-

ta, quæ aliunde utiliter capere potestis. Cætera autem officia, quæ in sacramentorum administratione, ir assidua ad frequentem eorum usum cohortatione, in ægrorum cura, in aliis parochialis muneric functionibus, vobis præscripta sunt, præstate, atque exsequimi accurate.

53. Videte imprimis ac perpendite, quæ sint et quam religiosæ muneric vestri partes : caveteque ut in officiis, et curæ vestrae functionibus, non modo quidquam vos non committatis, sed ne omittatis quidem; cum in sacerdotali vita, pro muneric quod sustinetis ratione, tum graviores, tum longe plures quam in cæteris hominibus esse possint omissionis culpæ.

**AD RELIQUOS SACERDOTES ET CLERICOS
INFERIORIS ORDINIS.**

54. Vos præterea reliqui Sacerdotes, qui-cumque estis, quibus animarum cura non incubit, cum alia omnia quæ Ecclesiastici ordinis hominibus, de divinorum Officiorum cultu, de vitæ honestate, et studiis, et vitæ spiritualis exercitationibus præscripta aut monita generatim sunt, tum quæ nominatim sigillatimque ad præcipuam vestram executionem attinent, præstate omnino.

55. Vos item reliqui Clerici inferiorum

ordinum, quæcumque ad vos vel nominatim vel generatim spectant, agite omnia si-cut Clericalis vitæ ratio Canonum et Conciliorum Decretis præscripta, postulat. Christi estis, nempe de sorte Domini, et ipse Dominus sors, pars scilicet vestra; tales præbete vos, ut et ipsi possideatis Dominum, et pos-sideamini a Domino, vereque dicatis : *Dominus pars hæreditatis meæ.*

56. Filii mei, nolite negligere : vos elegit Dominus ut stetis coram eo, et ministretis illi. Videte igitur, quam valde intentos vos esse oporteat ministeriis vestris, et quam magna vitæ morumque castitate prælucere debeatis. Proborum hominum tantum, præcipue Sacerdotum vitæ spiritualis laude præstantium, familiaritate utamini, ex quorum consuetudine tem fructus vos capiat, tum Episcopus meliorem in dies de vobis opinionem concipiatur.

57. Majores vereamini, et observate; eisdemque recte monentibus obtemperate. Præter latinæ linguae, et litterarum studia, Ecclesiasticae imprimis disciplinae institutio-nibus diligenter incumbite. Sic demum vos moribus et vitæ modestia probate, ut et a parochis, tum etiam a populo bonum testi-monium Episcopus habeat, vosque dignos judicet quos majoribus ordinibus adscribat.

AD PAROCHIARUM LUSTRATORES.

58. Vos vero qui visitationis munus geritis, in explendis muneris atque officii vobis commissi partibus sedulo invigilate atque elaborate; onus quod sustinetis, quam grave sit, quam plenum curis perpendite; tum quam in eo vobis committendo spem, fiduciamque Episcopus habuit, videte; tum efficite, ut ejus exspectationi respondeatis vigiliarum vestrarum studiis, assiduaque sollicitudine.

59. Ecclesias quae in uniuscujusque vestrum regione sunt, sedulo visitate; earumque partes singulas inspicite. Pervestigate in uniuscujusque parochiae finibus, an aliqua publicorum peccatorum labes sit, an flagitia quibus episcopali cura Episcopus medeatur necesse sit.

60. Ecclesiarum item cultum, nitorem, cæteraque ejus generis omnia curate vestra diligentia quæ totis in Christo visceribus ab unoquoque vestrum expetitur.

MONITIONUM CONCLUSIO.

61. Hæc omnia, et singula his Monitionibus nominatim sigillatimque expressa, vos omnes ac singuli quorum interest, quanto potestis amore et pietate non amplectamini solum et legit, sed mente animoque com-

prehendite, servate, omnique sollicita executione præstate, totosque vos ad cohortationum, admonitionum, decretorum et constitutionum rationem accommodate.

62. Quod omne ut faciatis, sicut nos pro Episcopali nostri officii munere vos commonesecimus, ita etiam unumquemque vestrum per unigeniti Filii Dei adventum, per ejus crucem, perque animarum vestrarum salutem obsecramus, obtestamur, divinaque contestatione monemus... Cavete igitur ne quem vobiscum paterno modo agentem, sollicitaque monentem et in conspectu Dei vos deprecantem auditis, eundem rursus, non in hac vita solum culpas vestras animadvententem, sed in divino præterea judicio easdem accusantem audiatis.

63. At ipse Deus, et Pater noster, et Dominus Jesus Christus dirigat vias vestras in omni sancta obedientia; exhortetur corda vestra, et confirmet in omni opere et sermone bono, ita ut digne ambuletis vocatione qua vocati estis, per omnia ei placentes; sicque sanctis vestrarum virtutum progressionibus probati, appareatis ante Deum et Patrem nostrum in adventu Domini nostri Iesu Christi cum omnibus sanctis ejus. Amen.